IX. évfolyam. Arad, 1894. Junius 6. Szerda. 130-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza. Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt. 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt. 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.) Telefon-szám: 151.

A kibontakozás.

Arad, junius 5.

Ő Felsége a király tegnap tudomásul vette *Khuen-Héderváry* grófjelentését küldetésének meghiusultáról, azután meghallgatta a két ház elnökét, majd formaszerüleg elfogadta a kormány lemondását. Ma délelőtt 10-kor egy órai kihallgatáson fogadta Wekérle Sándor miniszterelnököt s a nap folyamán a szabadelvü párt oszlopos tagjai által tétetett magának jelentést a helyzetről.

Mindössze ennyi s nem több az, a mit a válság mibenlétére nézve pozitive tudunk, s mely magában ugyan édeskevés arra, hogy a jövő alakulásáról már mostan biztos képet alkothassunk magunknak, de ezen tények egybevetéséből mégis merithetünk annyi megnyugvást, hogy immár több bizalommal tekinthetünk a kétes jövendő elé!

A legutóbb lefolyt események során mindenekelőtt szembeszökőleg tünt ki azon vigasztaló körülmény, hogy Ő Felsége a szabadelvü pártba helyezett bizalmát, melyet a horvát bánnak, mint ezen párt egyik rendithetlen hivének adott megbizásával manifesztált, ma sem vonta meg a párttól, mit azzal igazolt, hogy csak is e párthoz tartozó államférfiaknak kérte ki véleményét és tanácsát.

A második momentum, mely nem kevesebb sulylyal esik a latba, azon tény, hogy a király egész határozottan s többé semmi féle roszakaratu hiresztelések által félre nem magyarázhatólag nyilvánvalóvá tette, hogy a szabadelvü reformok gyors és változatlan keresztülvitelét óhajtja. Ez volt a nagy praktikus sikere a horvát bán — egyébként meddőn maradt — megbizatásának, s ezen eredmény most már feleslegessé teszi a lelépett Wekerle kabinet által kért s a »*pair-schub*« engedélyezésére vonatkozó garancziális postulatumot, melynek ugy sem volt egyéb czélja, minthogy ezzel Ő Felségének a reformok keresztül vitele érdekében táplált szilárd elhatározása manifesztálódjék.

A helyzet csomója tehát önmagától föloldódott: a szabadelvü párt vezéregyéniségei vállalkozhatnának a kormányra, annélkül, hogy a saját és a párt elvi álláspontjából valamit feladnának, mig ellenben a király részére meg van adva a lehetőség, a szabadelvü párt, esetleg a visszalépett kormányférfiak köréből alakitani az uj kormányt annélkül, hogy a korona méltósága legkevésbé is csorbulna.

Hogy ez igy fog történni a fölött a fejlemények során nem foroghat fönn kétség. A kérdés szemelyi oldala alig jöhet számba azon roppant horderejü tényenyel szemben, hogy a párt és alkotmányválság, a belső zavarok fenyegető veszélye megszüntnek tekinthető. Wekerle Sándornak a király által történt mai fogadtatása semmi kétséget sem hagy fel arra nézve, hogy a Felség az ő meghallgatásával oly kormányra szándékozik az ország ügyeit bizni, mely a szabadelvü párt feltétlen támogatására számithat.

Valjon mennyiben jöhet maga a volt miniszterelnök az uj kabinetalakitásnál számitásba, az csak találgatás tárgya lehet. Csupán annyi bizonyos, hogy szigoruan parlamentáris fölfogás szerint a volt kormány tagjai között fönállott szolidaritás attól a perczttől fogva megszünik, a melyben a király a miniszterium lemondását elfogadta, tehát a mely perczttől fogva a kormány, mint olyan, testületet képezni maga is megszünt. Ebből a szempontból nézve az a körülmény, hogy a király a kabinet lemondását elfogadta, s másnap a lelépett miniszterelnököt már fölhivatta, inkább a mellett szól, hogy az uj kormány megalakitásánál is Wekerle van számitásba véve, semmint hogy annak az ellenkezőjére mutatna.

Ha Wekerle Sándort a király bizalma ujból Magyarország élére állitaná s a jeles államférfiu a közügyek érdekében a kitüntető de felelősségterhes állásra helyén valónak látná vállalkozni, akkor öt ebben regi kollégiális viszonya volt kormánytársaihoz többé nem kötné, csupán az elvek érintetlen épségben tartása és keresztül vitele s a párt támogatásának biztositása volna rá nézve elutasithatlan követelmény, a mely nélkül ő az ő puritán jellemével vállalkozni bizonyára nem fogna. Igy áll a helyzet ma, mely a tegnapihoz képest óriási haladást jelez a kibontakozás felé, s nincs kizárva a lehetősége annak, hogy a *holnap*, melyen e sorok napvilágot látnak, már a — *megoldást* is magával hozza.

A válság.

— Távirati tudósitások. —

Bánffy Dezső báró és Szlávy József koronaör egybehangzólag hangsulyozták ő felsége előtt, hogy a Wekerle-kabineten kivül más nem képzelhető, miről a fölség, ugy látszik, meggyőződvén, a két ház elnökei után nem is tartá ezuttal szükségesnek az ország két független főemberét, Tisza Kálmánt és Széll Kálmánt is meghallgatni, hanem Wekerle miniszterelnököt hivatta magához, minden valószinüség szerint azért,

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

Amikor az asszony vall.

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája. —

Alig mult tizenhét éves, mikor elföldelték az urát, s a pikáns gyerek-menyecske még akkor sem birt sirni, mikor a koporsó fedele a reá hullt hantoktól kongott. Erőltette a sirást, hiába! sehogysem akart menni, hanem a helyett inkább kaczagni, ujjongani szeretett volna.

De a fekete ruha, a sürü fátyol és a néző publikum komolyságra intették. Hanem amint a sirások az egyszerü keresztet oda illesztették a sirhoz, olyan zokogásra fakadt, hogy a körülállóknak megesett a szivők rajta.

Pedig hát csak örömében zokogott. Most már egészen bizonyosan tudja, örömtől repeső szivvel érzi, hogy az az ember nem fogja többé korlátozni abban, hogy igazán boldog legyen.

A sir tulsó oldalán meghatottan áll a jó barát. A menyecske a sürü fátyolon keresztül szemléletébe merül. Emlékezik, hogy egyszer, mikor még a férje élt, forró vágygyal tekintett a szemébe, de ami akkor nem történhetett meg, annak most mi sem áll utjába. Vajon teljesül-e? . . .

Hat hét multa forró vágyai a korzóra üzték. Sétaközben összeakadt Jenővel, férje jó barátjával, s midőn látja, hogy az hideg, udvarias köszönéssel akar elhaladni mellette, elébe áll.

— Maga rossz, csunya ember! Hát ilyen jó barát maga? Mióta férjem meghalt, rám se nyitja az ajtót. Haragszom magára, a büntetésül most haza kell, hogy kisérjen.

Sokáig haladtak egymás mellett szótlanul, mig végre a férfi törte meg a csendet.

— Irén, maga az imént szemrehányást tett nekem, hogy elhanyagolom. Nincs igaza, mert én öszintén osztozom fájdalmában. Épen azért nem is látogattam meg, mert nem akartam tolakodó lenni.

— Ugyan ne komédiázzék! Mit beszél maga fájdalomról, mikor tudja, vagy legalább is tudhatná, hogy az nincs. Hiszen látta boldog házas életemet, szörnyü boldog volt, az igaz! Feleség helyett betegápolónő voltam, hosszu másfél évig. Vágyteli szivvel üldögéltem férjem kórágyánál, s nem tagadom, sokszor imádkoztam felgyógyulásáért, de haláláért is. Maga, meg talán az egész világ is elitélnek ezért, mert nem tudják milyen kin az, a tölünk csak egy lépésre eső boldogságot el nem érni, szomjazni az édes, mámoritó szerelmet a nélkül, hogy e kinzó, gyötrő szomjuságot csillapitani lehetne, vagy szabad volna, mert hát a — becsület mindenható zsarnok.

En, a feleség, ott álltam a boldogság küszöbén, édes, mámoritó reményekkel a jövő iránt, s még csak — alamizsnát sem kaptam.

A nászéj rém-éjszakává változott, alig lett vége a pompás lakomának, férjemen erős vérhányás vett erőt.

Attól kezdve . . . de minek mondjam a többit, ugyis tudja.

Hanem most szabad vagyok s e fölötti örömömben képes volnék még az olyan csunya, kiálhatatlan férfit is, mint amilyen maga, összevissza csókolni, ha nem volnánk az utczán.

A férfi testén pillanatnyi lankadtság vett erőt, mely akkor szokott beállani, ha valami váratlan, ha valami különös éri az embert, aztán mintha sejtelmes abrándképből valami igaz kép formálódott volna szemei előtt, halkan ejté a szót:

— Irén, nem ösmerek magára. Hiszen még csak hat hete, hogy szegény . . .

— Ne nagyképüsködjék, Jenő. Talán csak nem akar erkölcsbiró lenni? Hagyja a holtat, ő már boldog, én meg csak ezután lehetek az, s akarok is lenni. Vagy talán azt hiszi, hogy elfelejtettem azt a forró, vágyteli

hogy öt ismét ujra kabinetalakitással megbizza. (Lásd idevonatkozó sürgöny tudósitásunkat.)

A „Pesti Hirlap" ugy van értesülve, hogy a királyi bizalom ezen uj nyilvánitása folytán Wekerle miniszterelnök kijelenti, hogy el nem fogadott propozicziói t (a pair-schubra vonatkozólag) elejti és a koronától vár propozicziókat. Ami természetes is, mert már maga a másodszori kinevezés ténye elegendő, hogy a förendeket meggyőzze a királynak most már kétségbevonhatatlan akaratáról. Mindamellett azonban ezen irányban is fognak történni hatékony lépések.

A hir az esti órákban hirtelen szárnyra kelt a városban és mindenfelé nagy örömet okozott (Apponyiék klubját kivéve.) A király várható engedékenysége mély benyomást keltett a lakosságban s mint hirlik, impozáns fáklyásmenetre tesz előkészületeket.

A válság még aligha végződik a mai nappal. — Az uj megbizatás sima lefolyását esetleges személyi akadályok nehezithetik, azaz csak lassithatják, de történjék bármi, attól mindenki át van hatva, hogy a Wekerle-kabinetből Szilágyi és Csáky, a reformküzdelem két ilyen hatalmas vezére, ki nem maradhat.

Több más személyváltozásról is beszélnek, de ezekről nem mint az udvari ármánykodások következményeiről, hanem mint egyszerü elhelyezkedési momentumokról. Gróf Tisza Lajos, a ki már ráunt az ide-oda utazgatásokra Bécs és Budapest közt átadná helyét — szintén a P. H. szerint — gróf Festetics Tassilónak, Bethlen András helyére Tisza István jönne, Hieronymival pedig Bánffy Dezső báró cserélne helyet.

Mindezen hirek, ha valósággal megtörténnek is, koraiságban szenvednek.

Ujabb értesüléseink és táviratain alább következnek.

A felmentő kézirat.

A legfelsőbb kézirat, melylyel a kabinet lemondása elfogadtatik és mely a miniszteriumnak a legfelsőbb köszönetét fejezi ki eddigi müködéseért, hétfőn délután érkezett a miniszterelnökhöz.

A „Budapesti Közlöny" tegnapi száma a „Hivatalos rész" élén ezeket teszi közzé:

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi junius hó 4-én kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar összes miniszteriumnak hivatali lemondását, tett szolgálataiért legfelsőbb köszönetének nyilvánitása mellett, legkegyelmesebben elfogadni, egyszersmind azonban meghagyni méltóztatott, hogy az egyes miniszterek hivatalos müködésüket, további legfelsőbb elhatározásaig folytassák.

A bécsi felfogás.

Bécsből jelentik jun. 4-ről: Mint beavatott körökben beszélik, Khuen-Héderváry gróf a királyhoz hivatott a nélkül, hogy a volt miniszterelnököt vagy bárki mást a koronának javaslatba hozott volna. Wekerle miniszterelnök passziv magatartása következtében ugyanis Kálnoky gróf külügyminiszter volt az, aki ő Felsége figyelmét a döntő pillanatban a horvát bánra irányitotta, ki azután, igaz, Wekerle tudtával ő Felségéhez hivatott. Általánosan itt nem tartják valószinütlennek, hogy ujból Wekerlét bizza meg a király a kabinet megalakitásával és azt tartják, hogy a kabinet eddigi tagjai közül Fejérváry báró, Bethlen András gróf és Lukács Béla miniszterek fogják eddigi tárczáikat megtartani.

A „Neue Freie Presse" tegnapi esti lapja Khuen-Héderváry gróf missziójának sikertelenségét konstatálván, azt mondja, hogy a parlamenti logika kizárólag Wekerlére utal, a ki birja a nemzet bizalmát s a kinek visszahivása a hangulatot Magyarországon azonnal lecsillapitaná. A „N. Fr. Pr." ugy értesül Budapestről, hogy Wekerle lemondhat a peer-schub követeléséről, mivel ő Felsége akarata s a szabadelvü programmnak ujból való jóváhagyása elegendő garancziát nyujt arra, hogy a polgári házasság a förendiházban elfogadtatik.

Wekerle a királynál.

Budapest, junius 5. (Saj. tud. táv.) A »Bud. Corr." jelenti: *Wekerle* miniszterelnök ma délelőtt 10 órakor *Ő Felsége által egy órai kihallgatáson fogadtatott.*

E kihallgatás eredményének tekinthető az, hogy Ő Felsége most még más politikai egyéniségeknek véleményét akarja meghallgatni.

Ugy értesülünk, hogy *Tisza* Kálmán és *Széll* Kálmán orsz. képviselők *ma délutánra* Ő Felségéhez hivattak.

Budapest, junius 5. (Saj. tud. táv.) *A király ma délután 2 órakor Tisza* Kálmánt *fogadta*, ki *háromnegyedórának tovább* maradt a királynál. *Három órakor Széll* Kálmánt *fogadta* az uralkodó *közel egy órai kihallgatáson.* Mindkét politikus kifejtette a Felség előtt nézeteit a politikai helyzetről, s *feltehető, hogy a holnapi nap folyamán bekövetkezik a legfelsőbb elhatározás, mely a minisztervválságot megszünteti.* Mivel e szerint a válság megoldása a legközelebbi időre várható, az országgyülés két háza csak későbbre, *alkalmasint péntekre vagy szombatra fog egybehivatni.*

A kormányválság.

Budapest, jun. 5. (Saj. tud. távirata. Déli 12 órakor.) *Wekerle* még kevéssel ezelőtt a király előtt állott, ami természetesen a klerikálisoknak nagy megrökönyödésükre szolgált. Mintha fejöket vesztették volna, olyan kétségbeesetten kocsikázzák keresztül-kasul a székes fővárost. Ami azonban nem igen segit rajtuk. Ha már nem segitett a tegnapi királyfogadás, amivel a kaczagtató *perron-párt* elnevezést érdemelték ki, ez a mai lótás-futásuk aligha válik rájuk kedvezővé.

A hangulat, bár várakozó álláspontot foglal el, mindenki mégis egészen más a fővárosban, mint volt pl. csak vasárnap is. *Ő felsége* megjelenése a helyzetre sulyosodó ködöt már puszta megjelenésével eloszlatta és bizonyosra veszik, hogy egy-két nap megváltozik, jóra fordul a válságos állapot is.

Hogy mi mindent beszélnek most a politikai körökben, azokról beszámolok a következőkben. Beszámolómban persze selejtezem a selejtezni valókat és csak azokra reflektálok, melyek a valószinüség látszatát magukon viselik.

Ki következik?

A közhit *Khuen-Héderváry* gróf horvát bán sikertelen akcziója után csak nem általánosan az, hogy most *ismét Wekerle következik.* Azok az informácziók, amelyeket a Felség a tegnapi kihallgatások során kapott, ugy látszik egytől-egyig *Wekerle* javára ütöttek, ami annál könnyebb, mert hisz a Felség maga nem viseltetett a leköszönt kormány iránt bizalmatlansággal s ennek elbocsáttatása is csak a peerschub miatt történt, amelyről *Khuen-Héderváry* gróf azt gondolta, hogy anélkül is boldogulhat.

Akik ebben a hitben vannak, azok bizonyosra veszik azt is, hogy holnap, vagy legkésőbb holnapután már meg lesz az uj kormány és ugyanakkor be is fog mutatkozni az országgyülésnek.

Ezzel kapcsolatban a kérdések egész özöne merül fel, amelyek közül legfontosabb kettő:

1. hogyan leszünk a garancziákkal?
2. kikből fog állani a kabinet?

Lássuk sorra mind a kettőt.

Hogyan leszünk a garancziákkal?

Wekerle, midőn a peer-schubra vonatkozó előterjesztéssel a koronánál jelentkezett, azt a rendszabályt főképen annak bebizonyitására kérte, hogy hadd tudja meg országvilág, de legkivált hadd tudják meg a *Zichy* Nándor gróf és *Eszterházy* M. Móricz gróf által felültetett förendek, hogy a felség a polgári házasságot, mint megérett politikai szükséget, maga is óhajtja.

A felség az utóbbi kijelentésére haj-

---

tekintetet, melyet akkor vetett reám, mikor a kórágynál ültünk hallgatagon, szivünkben kinzó, s azért mégis édes vágyakkal? Az az egy tekintet sok mindent elárult.

Láttam a harczot, mit szivében a barátság, a szerelem és a becsület vivtak egymással. Akkor a becsület győzött, de a legyőzött szerelem csak alkalomra várt, hogy szenvedélyes lángjával felemésszé az utjába gördülő akadályokat. A sors közbe lépett s az akadály nincs többé.

Nem gondolja Jenő, nem volna már itt az idő arra, hogy kölcsönös gyötrelmünknek véget vessünk?

A férfi szivében vegyes érzelmek váltakoztak rohamosan. Mit higyjen e nő felől, ki mint nyitott könyvből, ugy olvasott szeméből?

Hisz' mind igaz, mit szomoru, boldogtalan házas életéről beszélt, s ebből a szempontból véve a dolgot joga van követelni a maga részét az élet örömeiből . . . de mégis hátha? . . . Vajon csak az elégedetlenség, a boldogság utáni vágy birja e nőt arra, hogy ily leplezetlenül tárja fel szive érzelmeit? Igaz, ő szerette ezt a gyermek-asszonyt, s azt hitte, hogy ösmeri is. De most, nem a szenvedéseit megadással viselő gyermek-asszony áll előtte, hanem az édes szerelmet sóvárgó nő. Vajjon vallomása az ártatlan, tiszta becsületes sziv megnyilatkozása volt-e?

Eközben kiértek a ligetbe; Irén fáradtan dőlt egy padra, mig Jenő tovább töprengett. Végre is az asszony törte meg a csendet.

— Jenő fog válaszolni? s megfogta a férfi kezét. Ne kinozzon, ne gyötörjön maga is, — vagy talán csalt volna az a tekintet?

Szoljon! Igen?

S a férfi, amint maga előtt látta a kipirult arczot, vágyteli tekintetet, a minden izében remegő, csábos alakot, nem filozofált tovább, önfeledten tárta karjait ölelésre.

— Légy angyal, vagy démon, nyujts bár üdvösséget vagy kárhozatot, — igen, ezerszer igen! Néked jogod van követelni a Teremtőtől, ki ily szépnek, tökéletesnek alkotott, hogy adja ki részed a boldogságból. Én fogom nyujtani néked az üdvösséget, te megkinzott, meggyötört édes gyermek.

S a két, szerelmet sóvárgó ajak egymásra tapadt, a remegő nő tuláradt boldogságban hajtá fejét a férfi keblére s ölelé át gömbölyü karjaival, hogy soha többé el ne bocsássa, miközben önfeledten suttogá:

— Üdvösséget adó angyalod fogok lenni, édes . . . .

HANACSEK BÉLA.

landó volt, de a peer-schubot elejtette. Ez okozta a kormány lemondását.

De ha most a kormány ujra megbizást vállal, ebből azt lehetne következtetni, hogy a kormány megkapja a förendek ellen még az általuk annyira rettegett pair-schubra is az engedélyt.

Hogy *megkaphatná*, az kétségtelen. De egészen jó forrásból arról biztositanak, hogy a *Wekerle-kabinet most már egyátalán nem fog reflektálni a pair-schubra.*

Ez az udvarias és nem kis önmegtagadással járó fordulat nagyon érthető. Az a tény, hogy maga a király hivja vissza a kabinetet, napnál világosabban fogja dokumentálni, hogy a kormány teljesen birja a korona bizalmát és hogy a korona a polgári házasságot, mert hisz a Wekerle-programmnak ez a lényege, a Wekerle-kabinet visszahivásával teljesen a maga ügyévé tette.

Ebben a fordulatban egyuttal megoldását látják a förendiházi konfliktusnak is. Ha a méltóságos urak a *purger-miniszteriumtól* megtagadták a polgári házasságot, tették ezt egyedül azért, mert a koronának kedves dolgot véltek cselekedni Lehetetlen lesz azonban megtagadniok most, a mikor a korona kifejezetten és félreérthetetlenül a polgári házasság és a purger-minisztérium mellett foglalt állást.

De ha a förendek továbbra is opponálnának?

Arra is megvan a felelet. Akkor majd felség a saját iniciativájából fogja a pair-schubbal szerencséltetni a méltóságos urakat.

De hát erre nem lesz szükség. A korona egyetlen intésére azok a mumiák ott a Muzeumban egytől-egyik visszafeküsznek a névtelenség és az élvezetek regióiba. A politikai téren pedig ott maradnak azok, a kiket a politikai szereplés megillet.

Kikből fog állani a kabinet?

Erre a kérdésre is felelhetünk, természetesen arra az esetre, ha a fennebbi kombinációk beválnak.

Wekerle és háta mögött a szabadelvü párt elvannak határozva, hogy csak abban az összeállitásban kerülnek vissza, amelyben távoztak.

Vannak ugyan kombinációk, amelyek egyik-másik tárczában változást helyeznek kilátásba, de hát ezek a kombinációk csak annyiban érvényesülhetnek, amennyiben *azt maga Wekerle és a szabadelvüpárt iniciálja.*

Semmiesetre sincs arról szó, hogy — amiről egész legendák vannak forgalomban, — *Szilágyit* elejtené. Mese az egész, azoknak találmánya, akik ezt a zseniális embert, a tudásnak ezt a mesterét nem értik és nem ismerik, vagy pedig azoké, akik szeretnék *Szilágyit* elejtve látni.

Szilágyi marad, aminthogy nélküle ennek a mai politikának képviseltetése és sikere csonka volna és aminthogy a legnagyobb igaztalanság követtetnék el mellőztetésével. Az, a ki ugy viselte magát, amint az utóbbi parlamenti vitákban Szilágyi, az — egyszerüen nem mehet.

Ha mégis lesz változás, ez három tárczánál van kilátásban. Kettőnél a kombinácziók valószinüek; egynél csak beszélik, de — egyelőre legalább — a valószinüség látszata nélkül.

Tisza Lajos gróf okvetlenül menni fog.

Megirtuk már régen, hogy *Tisza* Lajos gróf kezdettől fogva szabadkozott a tárcza vállalástól és hogy utoljára csak azon feltétel mellett engedett, ha akkor távozhatik állásából, amikor akar.

Kérését, hogy távozzék, már többször megujitotta, de mindannyiszor marasztották. Most aztán végre fölhasználja az alkalmat, hogy régi óhajtását megvalósitsa. Ott hagyja tárczáját és helyet enged olyan férfiunak, aki nehéz állásában méltó utódja lesz.

Utódául *Festetich* Tasziló grófot kombinálják a legtöbben.

Menni fog feltétlenül Csáky Albin gr. is, aki szintén már rég óhajt menni.

Es — ugy mondják — *menni fog Bethlen András gróf is.*

Bethlen András gróf menetelének okát már nem ugy emlitik, mint önkéntest. Menetelének oka vissza vezethető *Héderváry* gróf horvát bán legutóbbi megbizására. *Bethlen* gr. és *Kállay* közös pénzügyminiszter voltak ugyanis azok, akik olyannak mondták a szabadelvüpártot, hogy támogat az mindenkit, tehát bátran megpróbálkozhatik Héderváry a kabinetalakitással.

Ezt — fenntartással közöljük, mert csak a helyzet jellemzése kedvéért adunk erről is számot — a szabadelvüpát joggal vette szivére, de szivére vette maga a király is, akit igen felültettek.

Bethlen helyét állitólag Tisza Istvánnal töltenék be.

A Csákyét pedig Andrássy Gyula gróffal.

Szólnak még egy további változásról is, amely azonban inkább helycsere számba menne. Beszélnek arról, hogy *Bánffy* bárót a belügyminiszteri székbe szánták, *Hieronymit* pedig az elnöki székbe. Ennek a kombinácziónak azonban kevés a kilátása.

Az igazi áldozat.

Beszélnek azonban még *egy fölötte fontos változásról.* Arról, — aki ezeknek a válságos időknek legnagyobb áldozatául igérkezik és aki *bukni is fog mentől hamarább.*

Ez — *Kálnoky Gusztáv gr. külügyminiszter ur.*

Ugy tartják, hogy a mai zavaros állapot egyik legnagyobb tényezője külügyminiszterünk volt. És épen ezért adnak neki még félévet, legfölebb háromnegyed évet, aztán pedig megy, visszahozhatatlanul megy.

Annyira bizonyosak ebben a sorsban, hogy már utódját is emlegetik. Az egyik jelölt *Wolkenstein gr. pétervári nagykövet*, a másik pedig a *berlini, Szögyény Marich László.*

Mindezek persze a momentán viszonyok logikája. A viszonyok változása nyakát szegheti a kombinácziónak is.

Am abban az esetben, *ha Wekerle győz*, nagyjába győztek a kombiniácziók is.

Lemondott államtitkár.

Budapest, junius 5. (Saj. tud. táv.) *Gromon* honvédelmi államtitkár a mai nap *szintén beadta lemondását.*

A kormány ünnepeltetése.

Budapest, junius 5. (Saj. tud. táv.) A bécsi magyar egyetemi hallgatók a szabadelvü párt elnökéhez a *párt és a kormány magatartása miatt üdvözlő táviratot intéztek*, hasonlókép *Gölnitzbánya* liberális választói is.

Nagy-Bánya, junius 5. (Saj. tud. táv.) *Turman* Olivér nagybányai polgármester táviratot intézett *Wekerle* miniszterelnökhöz, melyben mint Nagybánya város és választókerület képviselőjét üdvözli *Wekerlét*, és értesiti, hogy az *egyházpolitikai reformok mellett a közönség fáklyás felvonulást rendezett. Négyszáz fáklyájával bejárta a város főbb utczáit*, majd a piaczon a vendéglő előtt megállott, hol az erkélyről a tiszti ügyész beszélt. *A beszéd előtt és után a közönség a Hymnuszt énekelte, a fáklyákat máglyákon elégették, miközben lelkesen éljenezték Wekerlét, ki iránt határtalan bizalommal viseltetnek.*

Jókai a válságról.

Pozsony, junius 5. (Saj. tud. táv.) *Jókai* Mór a vasárnap itt rendezett ünnepély alkalmából köszönő levelet irt *Dröxler* Gusztáv polgármesternek. »Nagyon sajnálom, hogy e magasztos ünnepélyből a magam részét ki nem vehettem. Nem próbálom magamat mentegetni, megvallom: beteg vagyok, *betege a mostani országos válságnak. Semmi kedvem saját dicsőségem hiú fényében ragyogni most, mikor hazám és nemzetem jövendője iránti aggodalom szürke gyászával vagyok leboritva tetőtől talpig.* Együtt fáj a lelkem az egész nemzetével, *és nem találok orvosságot e fájdalom számára, midőn nem külellenség, nem Isten csapása, de saját balkezünk ver benünket.*«

Városi közügyek.

Sorrendje

Az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1894. évi junius hó 13-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyülésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester jelentése folyó évi május hóról.
2. A nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. miniszterium intézvénye a cselédszerzési üzletekről alkotott szabályrendelet módositása tárgyában.
3. Hajdu vármegye közönségének az országgyülés képviselő házához intézett felirata a förendiháznak korszerü és gyökeres reformálása iránt.
4. Szabolcs vármegye közönségének a nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumhoz intézett felirata a külömböző és orvosilag felül nem vizsgált orvos szereknek és a közerkölcsiséget sértő értekezéseknek a hirlapok hirdetései utján való terjesztésének korlátozása iránt.
5. Kossuth Ferencz és fivérének köszönő irata megdicsőült atyja Kossuth Lajos elhunyta alkalmából Arad szab. kir. város közönsége által hozzájok intézett részvét iratra.

6. Özv. Hassinger Józsefné kérvénye a „Hassinger“ nevü utcza elnevezésének meghagyása iránt.

7. A polgármester jelentése az 1893-ik közigazgatási évről.

8. A tanács jelentése az ujtelepitvényi part utczai 8 sz. a. telekhez a város törzsvagyonából csatolandó területrész,

9. u. a. Br. Mattencloit Gyula főuti telkéhez a város törzsvagyonából csatolandó területrész adás vétele tárgyában.

Arad, 1894. junius 5-én.

Kiadta:
INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDŐJARÁS.

Legnyomás: reggei 7 órakor 762.0 milliméter, délután 2 órakor 759.3 milliméter. **Hőmérsék:** reggei 7 órakor C° + 18.8, délután 2 órakor C° + 27.6. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor K. 2, délután 2 órakor DN. 5. **Felhőzet:** reggel derült, délután félderült. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 0 milliméter.

Aradváros árvaháza.

Arad, junius 5.

Ma délután 5 órakor ül össze Aradváros törvényhatósági bizottságának árvaházépitő albizottsága, hogy Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt megtegye azokat az utolsó intézkedéseket, melyek az árvaházépités megkezdését közvetlenül megelőzik.

Ebből az alkalomból időszerünek tartjuk a momentálisan tervezett épület kiviteli terveinek részletes ismertetését, hadd lássa a társadalom, amely százezer forinton felüli adományt tett a város közönsége által kezelt alapra, hogy minő impozáns épület lesz az, melyben Arad város árvái otthont találnak.

A város tulajdonát képező Kiss Ernő-utczai kertbe van tervezve a hatalmas épület, mely összesen 1042·65 négyszögméter területen fog franczia renaissance stylben s egyemeletes magasságban emelkedni.

Tervek szerint az uj árvaházban átlag 80 gyermek nyerhet elhelyezést, de szükség esetén több is. És pedig 2—6 éves csecsemő 16, 6 éven felöli fiu 32 és 6 éven felüli leány 32.

Az épület pinczehelyiségeiben, a melyek 3 méter belső magasságuak lesznek, a konyhán és a közös éttermen kivül kamarák, felügyelői és cselédlakások vannak tervezve.

A földszint 4·20 méter magas helyiségeiben két egyenkinti 75 négyszögméter tágas hálóterem, egy dolgozószoba, egy 64 négyszögméter területü ovodahelyiség, igazgatói lakás, irodaszoba, csecsemő-szobák, dajka-lakás és fürdőszoba terveztetett.

Az emeleten, melynek mindkét szárnya teljesen egyenlően van tervezve két tágas betegszoba lesz. Az egyik a ragályos, a másik a ragálymentes betegek elhelyezésére fog szolgálni. Az emeleten lesz még két a földszintivel egyenlő méretü hálóterem, egy közös nappali szoba, egy közös 64 négyszögméter területü tanterem, fe ügyelői lakás és fürdőszoba.

Az egész épület minden helyisége szellős és világos lesz. A pinczében földszinten és az emeleten összesen 18 klozett helyeztetik el.

A városi kert kőfalkeritését vasrácsos keritéssel helyettesitik ugy, hogy az épület egész homlokzata látható lesz a Kiss Ernő utczából.

Az impozáns épület épitési költsége, beleértve a központi fütés és a vizvezetéki berendezéseket is, összesen 88345 frt 60 krban van előirányozva.

A terveket Jiraszek Lajos aradi müépitész készitette, a mérnöki hivatal vizsgálta felül és az árvaházépitő bizottság módositotta. Most már a tervek módositása is elkészült s csak a kivitel van hátra.

Az épitkezés előirányzati költségeivel szemben érdekesnek tartjuk kimutatni az árvaházalap állását, a mely tegnap a következő volt:

Takarékpénztári betét . . .	100493 frt	44 kr.
Ennek folyó első félévi kamata	2700 frt	— kr.
Jelzálogilag biztositott követelés	2400 frt	— kr.
Még be nem folyt hagyomány	2200 frt	— kr.
Részvények, államadóssági kötvény és egy zálogleVél	1050 frt	— kr.
Összesen . . .	**108.893 frt**	**44 kr.**

Az árvaház felépitését tehát, minthogy a tervek is megvannak, a pénz is meg van, az épitési munkálatok vállalati uton való érvényesitésére megtartandó árlejtés eredményének jóváhagyása után haladéktalanul meg lehet kezdeni.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás vár.

— Junius 6. —

Száraz. — Meleg. — Zivatarok.

„ARADI KÖZLÖNY.“

1894. junius hó 1-ével uj előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizetési ára:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Junius hóra	1 frt	Junius hóra . .	1 frt 20 kr
Junius 1-től szeptember 30-ig	4 frt	Junius 1-től szeptember 30-ig	4 frt 80 kr
Junius 1-től december 31-ig	7 frt	Junius 1-től december 31.	8 frt 40 kr

Egyes szám ára 5 kr.

Az „Aradi Közlöny“ minden előforduló nevezetesebb politikai, vagy szenzácziósabb bel- és külföldi eseményről rendkivüli kiadást ad, melyet helybeli előfizetőinek azonnal és dijtalanul kihordat.

Kerjük azokat a t. előfizetőket, kiknek előfizetésük május hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Nyáron az egész fürdő-idő alatt előfizetőink kivánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször valtoztatnak tartózkodási helyet.

Az előfizetési pénzek az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalába (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája) küldendők.

HIREK.

Junius 6. Szerda. Róm. kath. naptár: Norbert. — Protestáns naptár: Norbert. — Izraelita naptár: Schabout. — Görög-keleti naptár (május 25.): Iván fej.. — A nap kél 3 óra 53 perczkor, nyugszik 7 óra 32 perczkor.

Szabadsagharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-Könyvtar nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Junius 7. Az aradi kir. főgymnasium és állami főreáliskola juniálisa a csálai erdőben.

Junius 10. Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyző egyletének juniálisa a Csálában.

Junius 10. Iparosifjak juniálisa a Csálai erdőben.

Junius 13. Aradváros köztörvényhatósági bizottságának közgyülése, délután 4 órakor.

Junius 16. Kereskedő ifjak zártkörü tánczvigalma a Kossuth-szobor javára, a városliget nagytermében.

Junius 17. A magyarvárosi polgári jótékony asztaltársaság juniálisa a Csálában.

Junius 23. Az arad-buzsáki ifjuság tánczvigalma a buzsáki Sonntag-kertben.

— **A hivatalos lapból.** A király Weisz Izidor nagybecskereki nagykereskedőnek, a közügyek terén szerzett érdemei elismeréseül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Városi közgyülés.** Arad város köztörvényhatósági bizottsága junius hó 13-án tartja rendes havi közgyülését. Az ülés tárgysorozatába — melyet lapunk más helyén közlünk — már eddig is több érdekes közügy van felvéve, a mi arra enged következtetni, hogy népes, zajos közgyülésünk lesz.

— **20.000 frt. női menedékházra.** Aradon egy agg uri nő — mint a Bud. Hir.-nak irják — igen szép alapitványt tett szegény megöregedett és a társadalom jótékonyságára szorult nők számára. Ozvegy Wimmer Erzsébetnek hivják a jótékony asszonyt, a ki Salacz Gyula polgármesternek 20.000 frtot adott át egy női menedékház alapja gyanánt, csak azt kötvén ki, hogy hátralevő évei alatt az összeg kamatait ő élvezhesse. A polgármester természetesen örömmel fogadta el a nemeslelkü urnő ajánlatát.

— **A tanitóképezde internátusa.** Az aradi állami tanitóképezde internátusa ügyében tegnap érkezett le Aradváros közönségéhez a kultuszminiszter leirata. A leiratban a miniszter arra utalva, hogy Temesvár város és megye hasonló czélra 10.000 frt hozzájárulást szavazott meg, felkéri a várost, hogy a tanitóképezde uj épületére 2 hold belteleknek, a tanitóképezde kertjére 3 hold külteleknek és 30.000 forint hozzájárulásnak megszavazása iránt a tárgyalásokat kezdje meg. A miniszter leiratát legközelebb tárgyalás alá veszik.

— **Albirói kinevezés.** Az igazságügyi miniszter Szalay Béla dr.-t, az aradi kir. törvényszék nagyszorgalmu jegyzőjét, mint a hivatalos lap tegnapi számában olvassuk, ugyanezen törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

— **A püspök balesete.** Dessewffy Sándor megyés püspököt Bega-Szent-Györgyről Tordára való kocsizása alatt, bérmautja közben sajnálatos baleset érte, melynek veszélyesebb következményei is lehettek volna. Fogata ugyanis felfordult és az esés közben a püspök lábát ránditotta. E baleset folytán a püspök bérmautját megszakitani volt kénytelen és még szombaton Németh József felszentelt püspök folytatta ezt helyette. Főpásztorunk az iszapfürdők használása végett Melenczére ment.

— **Tanácsjegyzői berendelés.** A magy. kir. igazságügyminiszter Feketa József aradi kir. járásbirósági albirót a nagyváradi kir. itélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

— **Adóleirások.** A tegnapi lapunkban közlötteken kivül az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság még a következő adóleirásokat engedélyezte: Kujás községben 49 frt 59 krt, Paulis községben 263 frt 63 krt, Mondorlak községben 896 frt 11 krt és Csicsér községben 280 frt 88 krt.

— **Ballet Aradon.** Jeleztük már a ballet előadásokat, most már jelenthetjük, hogy az opera balletszemélyzetének 16 tagja e hó 8-án kezdi meg vendégszereplését a vidéken, először Temesvárott, hol két előadást rendeznek a városi szinházban. Vasárnap e hó 10-én már Aradon mutatják be magukat.

— **Utóállitás.** Tegnap volt az aradi várban az idei ujonczozás óta az első utóállitás, a melyen az aradi járásból 22 hadköteles jelent meg. Bevált közülök 5. A város 3 előállott hadkötelese közül 1 vált be. Négy firokon munkaképtelenségét megállapitották.

— **Katona zene.** Kedvező idő esetén ma délután 5 órától 8 óráig a házi ezred zenekara sétahangversenyt rendez az aradi városligetben.

— **A tüntető aradi szintársulat.** Nagyváradi levelezőnk jelenti az alábbi érdekes dolgot: A közönség izgatott hangulatát jellemzi az is, hogy nem mulik el nap a nélkül, hogy vagy itt vagy ott valami okból kifolyólag ne tüntessenek Wekerle és egyházpolitikája mellett. Vasárnap este a mi bódénkban is volt egy kisebbszerü tüntetés a Klarné A. „Arendás zsidó“-ját adták. Ebbe tudvalevőleg egy „zsidó“ leányba beleszeret egy magyar legény és midőn ez szerelmét megvallja a leánynak, panaszos hangon azt feleli:

— Nem lehet zsidó leány a magyar ember felesége . . .

Hunyadi Jóska a (legény) megjegyzi:

— Ne félj szentem. Lehet az, nemsokára törvényt is csinálnak rá.

Amint e szavakat kimondta Hunyadi, a páholy közönsége kezdte, a földszint folytatta, a karzat pedig frenetikus tapsviharral fejezte be, a polgári házasság mellett rögtönzött eme liberális tüntetést.

— **Kirándulás a Neumann-gyárba.** Tegnap délután az aradi kir. fögymnázium IV. osztálya Lejtényi Sándor tanár vezetése mellett a Neumann-féle szeszgyárat tekintette meg. A gyár megtekintése után a háziurak az ifjuságot megvendégelték, melyen a felköszöntök sem hiányzottak. Igy Lészai Árpád a Neumann testvérekre emelt szót, melyre Neumann Ede válaszolt. Az ifjuság az érdekes kirándulás után pompás hangulatban tért vissza.

— **Megnyitott ovoda.** A kanyaró miatt hatóságilag bezárt Öz-utczai Weinhardt Ferencz-féle ovodát, miután helyiségeit ujra festették és fertötlenitették, tegnap a tiszti főorvos engedélye folytán ujra megnyitották.

— **Nagy Galeotto az életben.** A „Pesti Hirlap"-nak jelenti aradi levelezője: Erdekes eset történt Zimbro aradmegyei községben. Karácsonyi János odavaló körjegyzőnek Herleu Péter nevü szolgája vérhasban hirtelen meghalt. A temetés után rövid időre „Zimbró község lakossága" aláirással valaki Szilágyi Dezső igazságügyminiszterhez látszólag jól megokolt, de hamis följelentést tett a körjegyző ellen, azt állitva róla, hogy a szolgát ez ütötte agyon s a gyilkosság után megvesztegette az orvosokat és csendőröket. A vizsgálatot azonnal meginditották a körjegyző ellen, ki azonban mindenről semmit sem tudott. A vizsgálat meginditása és a gyilkosság vádja kiszivárgott a nép közé s a derék körjegyzőt, kit eddig mindenki tisztelt és szeretett, egyszerre kerülni kezdték. A körjegyző maga sem tudta, hogy mi leli a népet. Két álló hétig szerte beszélték a becsületes körjegyzőről, hogy gyilkos. A vizsgálat azonban, melynek folyamán exhumáltak a holttestet teljes elégtételt adott a hamisan vádolt körjegyzőnek, mert napnál világosabb lett az ártatlansága. A nyomozást azonnal meginditották a hamisan vádat kohólók ellen.

— **Kinevezés.** A nagyváradi postakerületben Apatelek pályaudvarra Bogdánfy Ferencz postamesterré neveztetett ki.

— **Az ebdüh statisztikája Aradmegyében.** A belügyminiszterium valamennyi törvényhatóságnak megküldte a budapesti Pasteur-intézet igazgatójának Högyes Endre dr, egyetemi tanárnak, a nevezett intézet első 3 évi statisztikai kimutatását, melyből Aradmegyére vonatkozólag kivesszük a következő számadatokat. A három év alatt összesen 71 egyént oltottak be és pedig az első évben 20 községből 37 egyént, a második évben 8 községből 13 egyént és a harmadik évben 11 községből 21 egyént. Erdekesnek tartjuk megemliteni, hogy Aradmegye a veszettségel legfertözöttebb megyék közé tartozik.

— **Eltünt, vagy meggyilkolták?** A csendőrségnek bejelentették, hogy Tódor János lippai lakos egy véres verekedés után megmagyarázhatatlan módon eltünt. Az eltünt rokonai azt hiszik, hogy két parasztlégény: Lakits Illie és Basku Péter orv módon agyonütötték és titkon elásták. Mindkettőt elfogták.

— **Leszkay uj szerződtetett tagja.** Vasárnap kelt utra Leszkay családjával, hogy Aradról Nagyváradra menjen. Az alföldi gőzös szuszogva prüszkölve robogott be Szalontára, hogy ott 10 perczre pihenje ki magát a jól megtermett igazgatónk terhétől. Alig állott meg a gőzös, egy fiatal leányka futott a kocsihoz, melyből Leszkay András gurult ki a perronra.

— Én Zámbori Teréz vagyok, Homokay szintársulatának tagja, Ohajtásom volna igazgató ur magasabb niveaun álló társulatának tagjává szerződtetni magam.

A mi Satyónk órájára nézett, aztán leült a kocsi futó deszkájára, s mosolygó ábrázattal szólott a kisasszony felé:

— Nos, halljuk a hangját. Énekeljen valamit.

Csilling — csilling. Kétszeri csengetés. A kisasszony üde hangja folytatja a harang csengését:

„Szállj ifju bátran a szellő szárnyan
Ragadjon el az áár el az áár . . . .

Az utasok kidugták a fejüket a kocsik ablakaiból, hallgatva az improvizált müélvezetet.

— Nagyon jól van kisasszony. Szerződtetve van — szól Leszkay. Itt a málhája? Akkor jöhet velünk.

A gőzerővel szerződtetett uj tag málhája nem volt kéznél és igy a kisasszony csak tegnap érkezett a társulathoz.

— **Oláh Romeó és Julia.** Érdekes esetről értesiti lapunkat pécskai levelezőnk. Az eset a következő: Ponta Gyorgye pécskai 16 éves suhancz belészeretett egy ottani szép kis oláh fátába, a 14 éves Csicsergu Zsófiába. Hanem pénzük nem volt, hogy a pópa előtt megesküdhessenek és nyiltan tanuságot tegyenek nagy szerelmükről, miért is tegnap éjjel Ponta Gyorgye megszöktette a szép Zsófit. A flegmatikus szülők belenyugodtak, mondván: ugy volt rendelve. Pécskán azért nem folyik visszafelé a Maros.

— **Egy régi lakodalmas népszokással** igen előzékeny módon hozta a pénzügyminiszter legközelebb összhangzásba a fogyasztási adótörvényeket. Egy felmerült eset alkalmából ugyanis kijelentette, hogy az 1892. XV. törvénycziklkely hatályba lépte óta egyforma adó terhelvén ugy a kimért, mint a magánfogyasztásra szánt italokat, nem akadályozandó meg az, hogy lakodalmakon és egyéb családi jellegü ünnepélyeken bort és sört a helyi népszokásnak megfelelő oly módon mérjenek ki, hogy az italért mindenki a tetszése szerinti árt fizeti s az italok beszerzési árán felül jelentkező fölösleg az uj házaspárnak ajándékba adatik, esetleg más hasonló czélra, avagy valamely közvagy jótékony czélra fordittatik. Ily esetekben italmérési engedély váltása és italmérési illeték fizetése nem követelhető, ha a kiszolgáltatás csak az emlitett keretben marad és nem veszi magára az iparszerü korcsmárlás jellegét.

— **Furfangos szerelmesek.** Minden falunak meg van a nevezetessége. Egyiknek hét mérföldre hires erös legénye van, másiknak nagy szavu a harangja, harmadikban a falu háza előtt két lámpa ég, Sajténynek meg az a nevezetessége, hogy világ szép oláh leánya van Gavrilla Olgában. Még csak 15 éves a szép leány, hanem szive azért már megnyilott a szerelemre. A szép Olgáról pécskai levelezőnk érdekes kis kalandot ir nekünk. Teljes hévvel szerette Olgát Bolczán Árkádia és már tiz napig nem láthatták egymást, mert a leány a tanyán volt. Hanem azért nem esett kétségbe a leány, elkérte a kanász ruháját szeretőjének pedig elküldte a saját ruháját és ugy akartak megszökni. De bár nagyon ki volt furfangolva a csel, mégis rájöttek s kihámozták öket a természetellenes ruhákból. A szép leány már vörösre sirja szemeit a nagy szerelmi bubánatban, hanem a szülök, kik mellesleg még gazdagok is, tudni, hallani sem akarnak az ő szerelmükről.

— **Vasuti szerencsétlenség Kolozsvárnál.** Vasárnap éjjel a Kolozsvárról Brassó felé induló 506. sz. személyvonat lokomotivja kisiklott a sinekből s csaknem az egész vonat lezuhant a töltésről. E katasztrófa szinhelye Kolozsvár mellett Szamosfalva és Dezmér községek közt van. A szerencsétlenül járt vonat utasai közül negyvenöten megsebesültek tizenöten csak horzsolást kaptak. A sebesültek közül tizenöt egyént a mentők kötöztek be s tizenötöt pedig a kolozsvári kórházba szállitottak, de ezek közül már hetet elbocsájtottak, mig nyolcz a kórházban fekszik s ezek közül két sebesült állapota igen sulyos. Az egyik utas, egy 70 éves parasztasszony pedig eltünt, eddig még nem akadtak rá. A szerencsétlenség lefolyása következő volt: A vonat 12 személyszállitó kocsiból állott. A 81. és 82. számu örházak közötti töltésen az első mozdony minden akadály nélkül áthaladt, a második azonban már megrázkódott, szertárkocsija a mozdonytól elszakadt, a mélység felé hajlott s az utána következő 12 személykocsi mind kisiklott. Ezek közül a sineken maradt négy kocsi kártyavár gyanánt halmozódott egymásra, hét kocsi pedig a magas töltésről ledőlt. Egy harmadosztályu kocsi estében egészen körbe forgott és talpra zuhant. Nehány kocsinak minden része összetört s csupa szilánkokból áll. A kocsikban bent mindenütt vérnyomok láthatók. A baleset oka eddig nem volt kideríthető. Ejszaky Károly és Schandl vasuti főfelügyelők kizártnak mondják, hogy merénylet történt. Ugyanigy szól a Bodor vizsgálóbiró által ma megejtett vizsgálat is. A bajt egyik vélemény szerint az okozta, hogy két különböző fesz-erejü mozdonyt alkalmaztak. Másik szakértői vélemény az, hogy a talpfák már korhadtak voltak.

— **Holttest a malomkerékben.** Lippáról irják, hogy a lippai vizimalom kerekében a molnárok egy jól öltözött, karcsu, fiatal ember holttestére akadtak. A halott kiléte nem volt kipuhatolható, mert a test már erősen oszlásnak indult. Miután a holttesten semmiféle külső sérülés, vagy erőszak nyoma fel nem fedezhető, valószinü, hogy véletlen szerencsétlenségnek vagy öngyilkosságnak lett áldozata. A vizbefulton szürke nadrág, jägering és vadonat uj czipö volt. Beszállitották a lippai halottas kamrába.

— **Köszönetnyilvánitás.** Az „Aradi magyarnyelvterjesztő Egyesület" a a Kossuth-utczai elemi fiuiskolába járó azon idegen ajku növendékek jutalmazására, kik a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tettek, nyolcz drb. ezüst koronát juttatott az igazgatóság kezeihez. Nevezett hazafias Egyesületnek ez uton mond köszönetet Marinkovits Péter igazgató.

— **Körözés.** Binczky István boroczkói lakos fiának átadta vagyonát, melylyel a kedves fiu Binczky József megszökött. Országszerte körözik.

— **Zálogházi árverés** lesz ma Weisz Dávid magán zálogházában, melyre a közönség figyelmét felhivjuk.

HYMEN.

Rosván Pál aradi mérnök tegnap délután 6 órakor esküdött örök hüséget a helybeli gör. kel. romántemplomban özv. Herbay Sándorné bájos és kedves leányának: Mi erva kisasszonynak. Az esketési szertartást Suciu Péter esperes végezte, fényes segédlettel. Násznagyok és nászasszonyok voltak a menyasszony részéről Brote Aurél dr., a nagyszebeni „Transylvania" vezérigazgatója nejével együtt, a vőlegény részéről Kiss Elek nagyváradi központi főszolgabiró és neje.

GYÁSZROVAT.

Nyisztor József †.

(1822—1894.)

Őszinte részvéttel vettük tegnap a gyászhirt, hogy Nyisztor József ügyvéd, volt országgyülési képviselő, tegnap reggel élte 73-ik évében Aradon elhunyt. A megboldogult általános tiszteletnek, becsülésnek örvendett városunkban, kinek halála őszinte sajnálattal találkozik.

Nyisztor József, ki a vármegyei közélet legismertebb, közbecsülésben álló veterán tagjai közé tartozott, a biharvármegyei Vasad községben 1822-ben született és tanulmányai végeztével a m. kir. helytartó tanácsnál kezdett szolgálni, onnan azonban még az 50-es években kilépett s mint ügyvéd Aradvármegyében Pankotán telepedett meg, hol a világosi és borossebesi uradalomnak ügyvédje lett s éveken át a pankotai uradalmak ügyésze volt.

E minőségben az általa képviselt uradalmak, különösen a Bohus-család teljes bizalmát élvezte, előkelő összeköttetése folytán a vármegye közéletében jelentékeny tényezővé lett. Egy izben, nevezetesen az 1872—75 évi parlamenti cziklusban a világosi kerület orsz. képviselője volt s a Deák-párthoz tartozott, itthon pedig mint a törvényhatóság és szakbizottság tagja, a vármegyei közélet jelentékeny tényezője volt.

Gör. katholikus román családból származott; nemzetiségét nem tagadta meg, de vi-

szont hazafisága is kétségen felül állt s mindenkor azok közé tartozott, kik a hazafiságot és nemzetiséget összeegyeztetni tudva tartózkodás nélkül hazafias irányban müködtek.

Az utóbbi időben előrehaladott kora miatt visszahuzódva, Aradra tette át lakását és az ügyvédi kamarának itt is tagja maradt, de ügyködéssel már nem igen foglalkozott.

Elhunytát nagy és előkelő család siratja. Szathmáry Gyula kir. tanácsos, Aradmegye alispánja, szeretett sógorát gyászolja a boldogultban, kinek haláláról a következő gyászjelentést vettük:

Özv. Nyisztor Józsefné szül. Volkart Beatrix a saját és gyermekei, Nyisztor Beatrix és férje Tolnai János s ezek gyermekei Tolnai Lajos és Magda, továbá Nyisztor Sándor, Flóra és Lujza nevében levert szivvel tudatja felejthetlen férje Nyisztor József, ügyvéd, volt országgyülési képviselőnek, folyó évi junius hó 5-én reggeli 4 órakor, életkora 73-ik évében történt elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó évi junius hó 6-án d. 4 órakor, a Batthyány-utczai 28-ik számu halottas házból, a gör kath. egyház szertartása szerint fognak nyugalom helyére kisértetni. Arad, 1894. jun. 5. Áldás emlékére.

—

† **Bérczy Dezső.** Beélből gyászjelentést vettünk, a mely tudatja, hogy Bérczy Dezső magy. kir. posta- és távirdatiszt a budapesti főpostánál, f. hó 3-án, élte 45-ik és boldog házasságának 8-ik évében, hosszas betegség után elhunyt. Halálát siratja neje, özv. Bérczy Dezsőné, született nemeskéri Kiss Konstánczia, anyja özv. Bérczy Imréné, gyermeke Bérczy Dezsőke továbbá Bérczy Krisztina, Szikszay József, Bérczy Ida, Márton Ferencz, Bérczy Ernő, Szentmarjay Róza, Bérczy Imre, Reginer Jolán rokonai.

EGYLETEK, TARSULATOK.

(*) **Az EMKE** Tordán tartott idei nagygyügyülésén Vásárhelyi Bélát Aradról ismét beválasztották a választmányba. A gyülésen leleplezték a Jósika Miklós br. születési házára helyezett emléktáblát, mely ünnepélyes aktusnál az emlékbeszédet Hegedüs István, a Kisfaludy-társaság magyar diszbe öltözött küldötte mondotta, mig Rédiger Géza lendületes alkalmi ódáját Vertán Endre szavalta el. Az EMKE tagjainak száma 4 alapitó és 97 rendes taggal szaporodott. Az alapszabályok módositására bizottságot küldöttek ki.

TANÜGY.

(—) **Sorrend** az 1893—94. iskolai év végén az izr. hittanból megtartandó vizsgálatokról. Hitoktató: dr. Rosenberg Sándor főrabbi. Az aradi kir. fögymnasium és főreáliskola V. és VI. osztályában: junius 6-án, délután 2—4 óráig. Vizsgálati biztosok: Éles Armin, Inkei Emil, Kohn S. N., Leopold Rezső, Wallfisch Armin, dr. Winter Adolf. Hitoktató: Krausz Jónás. A városi polgárileányiskola I. és II. osztályában: junius 12-én, délután 3—5 óráig Vizsgálati biztosok: dr. Rosenberg Sándor főrabbi, Deutsch Mór, Kohn S. N., Lusztig Adolf, Neumann Dániel, Wechsler Ede. Arad szab. kir. város közs. el. leányiskola 6 osztályában: junius 13-án, délután 3-tól fél 6 óráig. Vizsgálati biztosok; dr. Rósenberg Sándor főrabbi, Bing Ede, Mittler Zsigmond, Schulhof Károly, Spitzer Ignácz, Weisz Sándor. Az aradi kir. fögymnasium és főreáliskola I., II., III. és IV. osztályában junius 15-én. Vizsgálati biztosok: d. e. dr. Rosenberg Sándor főrabbi, Bing Ede, Holländer Ignácz, Lusztig Mór, dr. Mandl Vilmos, Neumann Dániel, délután Rosenberg Sándor főrabbi, Eles Armin dr. Groszmann Jakab, Klein Ignácz, Mittler Zsigmond, Ottenberg Tivadar, Weisz Dávid. Hitoktató: Neumann Armin. Arad szab. kir. város elemi fiuiskola négy osztályában: junius 14-én, Vizsgálati biztosok: dr. Rósenberg Sándor főrabbi, Böhm Adolf, Glück Károly, Schwarz Simon, Weisz Sándor. Arad szab. kir. város polgári fiuiskola négy osztályában junius 14-én, Vizsgálati biztosok: dr. Rosenberg Sándor főrabbi, dr. Pollak Gyula, Preisach Vilmos, dr. Schuster Illés hitk. alelnök, Weisz Dávid. Hitoktató: Klein Zsigmond. Arad szab. kir. város elemi fiu- és leányiskola Gáj-külvárosában junius 14-én, délután 5—6 óráig. Vizsgálati biztosok: Krausz Jónás kittanár, Leopold Rezső, Weisz Sándor.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Véletlen szerencsétlenségek.** Három, jóformán ugyanazon tényü ügy foglalkoztatta tegnap a kir. törvényszéket Aradon. Három család vesztette el kis gyermekét, nem bünös, csak elöre nem látott gondatlanságból. A három eset közül csak egy esetben büntetett a törvény, melynél némi bünös gondatlanságot is látott. Az esetek a következők: Firetye Flóriánné simándi lakos, egy éves gyermekét a takaréktüzhely fölötti padkára tette, mig ő dolgozott, honnan a gyermek leviczkándozva, a tüzre esett és az égési sebek következtében meghalt. Az anyát a törvény 20 frt pénzbirságra itélte, esetleg négy napi börtönre. — A másik két esetnél felmentette a szülőt a törvényszék, hol semminemü vétkességet nem állapitnattak meg. Igy Szekuj Ignácz, mácsai lakos, Mikoláj fia játszás közben az udvaron elhelyezett vizzel telt hordóba esett és beléfult, a harmadik pedig Illia Vasziliana bonczesdi lakos volt, kinek 6 hónapos Johanna nevü leánykája égette halálra magát. Az itéletekben mindhárman, valamint az ügyész is belenyugodtak.

TÁVIRATOK.

Képviselőválasztás.

Gölniczbánya, junius 5. (Saj. tud. táv.) *Probstner* helyébe *Csáky* Lajos grófot választották szabadelvü képviselővé.

—

Milán nyilatkozik.

Páris, junius 5. (Saj. tud. táv.) A »*Gouloisban*» *Milán* kijelenti, hogy Nisbe költözik és többé nem megy Párisba. A politikától tartózkodik, mert fia elég erős az országot vezetni.

—

Az olasz kormányválság.

Róma, junius 5. (Saját tud. távirata.) A kamarának ma délutáni ülésében *Orispi* miniszterelnök bejelenté, hogy a királynak beadta az összes kabinetnek lemondását, miután *Orispi* határozati javaslatát csak csekély többség fogadta el. A király a lemondásra nézve eddig még nem határozott.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi gabnavásár.

— Saját tudósitónktól. —

Uj-Arad, junius 5.

(S. ss.) Daczára az ismét gyengén látogatott vasárnak, az árak ujból csökkentek. Vevő buzára nem volt, tengerit nehány vizimalom-tulajdonos és hizlaló vásárolt csak. Lanyha irányzat mellett eladatott:

buza 400 mmázsa 5 frt 40 krtól 5 frt 60 krig.

tengeri 200 mmázsa 4 frt 20 krtól 4 frt 30 krig.

árpa névleg 4. 80 krtól 5 frtig.

zab névleg 5 frt 20 krtól 5 frt 40 krig.

rozs névleg 4 frt 50 krtól 4 frt 60 krig.

—

Vetések állása.

A mult havi gyakori és bő esőzések következtében a gabonanemüekben a rozsda lépett föl s bár némely helyen az aratási kilátásokat redukálta, az országban az idén átlag véve közepes termésre lehet remény, miután vannak oly vidékek is, a hol a termés kitünőnek igérkezik. A vetések az utóbbi kedvező idő hatása alatt szépen gyarapodnak. A tegnapi nap folyamán nagyobb esőzések az ország keleti részén voltak.

Arad, jun. 5. Az elmult héten minden nap jó meleg esők voltak. A vegetáczió rohamosan halad, őszi vetéseink kalászban állnak már, söt a tavasziak is részint megkezdték a kalászolást. A korai buzák tetemes károkat szenvedtek, különösen a jó talaj 25—30 százalékát kiszántották. A hesszeni legyek az alföldön általában nagyobb kárt okoztak. A kései vetések sokkal jobbak és ha az idő ezután kedvez, ugy meglehetős termést várhatunk. Gabona üzletünk tökéletesen pang. A külföldi óriási készletek, s a kedvező aratási kilátások folytán minden forgalom majdnem megszünt.

—

Szeszüzlet.

— Junius 5. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, junius 5. d. u. 5 óra.

Gabona		Fajt	Irányzat	100 kilogramm frt
Tényleges áruforgalom	Buza	bánsági	szilárd	6.65— 7.10
		tiszavidéki	„	6.70— 7.10
		pestvidéki	„	6.65 — 7.10
		fehérmegyei	„	6.65— 7.10
		bácskai	„	6.75— 7.15
		észak-magyarországi	„	—.——.—
	Rozs	—	lanyha	4.95— 5.10
	Árpa	takarmány	csend.	5.95— 6.35
		égetni való	„	—.——.—
		sörfőzdei	„	—.——.—
	Zab	—	lanyha	6.50— 6.85
	Tengeri	bánsági	szilárd	—.——.—
		másnemü	„	4.70— 4.75
	Káposzta-repcze		lanyha	—.——.—
	Köles	—	csend.	3.80— 4.25
Szeptember határidőre	Buza	tavaszra	szilárd	6.91— 6.93
		junius 1894	„	6.70— 6.72
		őszre	„	5.35— 5.37
	Tengeri	május-junius 1894	szilárd	4.81— 4.83
		szept-október 1893	„	4.34— 4.85
	Zab	Budapest sz. tavaszra	szilárd	5.67— 5.69
		Budapest sz. őszre	„	—.——.—
	Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	szilárd	9.95—10.—

Felelős szerkesztő. **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*

—

A „MAGYAR KORONÁHOZ"

czimzett vendéglőben.

Ma szerdán, 1894. évi junius hó 6-án,

és ezentul naponként.

Akár szép az idő! Akár esik az eső!

JAQUES AALBACH

előadásait tartandja művésztársulatával, mely áll:

6 hölgytagból, nevezetesen:

Révay Józsika kisasszony, magyar dalénekesnő.
Gürtler Burgi kisasszony, tirolnő.
Hellimann Jenny kisasszeny, német-magyar jellemszinésznő.
Bayer Peppi kisasszony, bécsi dalénekesnő.
Frida Paula kisasszony, chansonette.
Dorel Paula kisasszony, magyar énekesnő.

6 férfitagból, nevezetesen:

Jaques Aalbach ur, salonkomikus.
Haltai Arnold ur, operetteénekes.
M. Rogee ur, komikus.
T. Kadletz ur, karmester.
A. Prindl ur, hangversenyző.
Jászay, a jelenkor talánya.

Uj műsor. — Naponta két vigjáték.

Kezdete 8 órakor.

Belépti-dij: I. hely 50 kr. II. hely 30 kr.

Kitünő ételek és italokról gondoskodik

Schreyer Ferencz,
vendéglős.

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

M. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége.

15588 | 894. sz. 1—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak debreczen-m.-szigeti vonalán lévő Királyháza állomás kibövitéséhez tervezett, alább következő munkák létesitésére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik, melyre a versenyfeltételek szerint felszerelt és felbélyegzett ajánlatok legkésőbben folyó évi **junius hó 9-én** déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőség titkárságánál benyujtandók.

Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A létesitendő munkák a következők:

1. Egy 69·2 m. hosszu és 4·4 m. belnyilásu boltozott áteresz.

2. Egy 9 mozdonyállással biró 3 vágányu mozdonyszin és az ahhoz tartozó 6 külső tisztitógödör és 2 daruakna.

3. A felvételi épület kibövitése egy 92·0 m² alapterületü földszintes toldalékkal.

A végrehajtandó munkálatokra vonatkozó tervek részletes költségszámitások és a szerződési tervezet f. évi május hó 26-ától kezdve a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének pályafentartási és épitési osztályánál (Debreczen, főpiacz Hungária épület II. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati költségszámitások és az ajánlati szöveg megszerezhetők.

Az ajánlatok boritékai következő felirással látandók el:

„Ajánlat a királyházai állomás-bővités munkáira."

Bánatpénz fejében legkésőbben f. évi junius hó 8-án délelötti 11 óráig 1000, azaz ezer forint teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az előbb emlitett üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál.

A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapirok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladható értékben fogadtatnak el.

Az üzletvezetőség fentartja magának az ajánlatok közt a szabad választás jogát.

Debreczen, 1894. május 22.

Az üzletvezetőség.

4244/1894. kh. 402. 3—3.

Hirdetmény.

A ekövetkező melegebb évszakra való tekintettel, a közegészség és köztisztaság fentartása érdekéből, a tiszti főorvos véleménye alapján a következő óvrendszabályok követését rendelem el:

1. Vendégfogadók, korcsmák és több lakót magában foglaló nagy házak tulajdonosai gondnokai, bérlői kötelesek a trágyát, szemetet és egyéb hulladékot az udvarukból mindennap, a kisebb házak tulajdonosai, gondnokai, bérlői pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart és ház elejét naponta felsepertetni, a vizfolyókákat kisepertetni és mésztejjel kiöblittetni.

2. Az utczára, vagy folyókába szennyes vizet önteni, elhullott állatot vagy bármi állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorubb büntetés terhe alatt tilos.

3. Minden háztulajdonos köteles árnyékszékét, ha az egy éve nem tisztittatott, sürgősen kitisztittatni, az udvarán egy kádba vizet tartani, melyben 100 liter vizre 5 klg. nyers carbolsav felolvasztva álljon, vagy pedig 1 rész nyers oltatlan mészből 4 rész vizre készitett mésztej oldatot készitení és ezen folyadékból az árnyékszékbe, minden ülőhelyre 5—5 litert számitva, harmadnaponként beönteni. Ezzel fertőtlenitendők a szeméttartó ládák, gödrök és az udvari folyókák is.

4. A lakosztályok tisztán tartandók, a szobák este és reggel jól szellőztetendők.

5. Szük udvari házak kapui reggeli 5 órától esti 10 óráig tárva tartandók.

6. A kutak tisztán tartandók, közelükben minden mosogatás, öblögetés stb. kerülendő, a mellettük netán levő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a pocsolyák kiszáritandók, szárnyas, vagy egyéb állatok fürösztői a kuttól távol létesitendők, nehogy a kut vize a szenyes viz leszivárgása által ivásra alkalmatlanná váljék.

Az orvosi hivatal által rossznak minősitett kutak vizeinek használata mellőzendő s csupán jó vizü kutak vize élvezendő. Ugyszintén kerülendő a Maros folyó vizének használata, a menynyiben azonban az el nem kerülhető, ugy az csak felforralás után élvezendő.

7. A mészárszékek, valamint a piaczon áruló hentesek vágó tőkéi, asztalai és a mérlegek legtisztábban tartandók, megromlott hust, hamisitott tejet vagy éretlen gyömölcsöt, a párolásra szánt félérett gyümölcs kivételével, üzlethelyiségekben vagy piaczon elárusitani a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltatik; élvezetre nem alkalmas tápszerek elkoboztatni és megsemmisittetni fognak.

8. Nem élő, de még friss halak árulása a további intézkedésig csak déli 12 óráig engedtetik meg. Az el nem árusitott halak pedig a már kiadott meghagyásban foglalt módon megszáritandók.

9. Bérkocsik, fuvárosok és a közuti vasut álló helyei ugy a városban, mint a vasuti pályaháznál naponta többször felseprendők, a trágya eltávolitandó és a külön utasitáshoz képest bő vizzel lelocsolandó és annak megtörténte után naponta 3 izben mésztejjel vagy cresyl mészszel fertőtlenitendő.

Mindazok, kik a jelen hirdetményben foglalt óvintézkedéseket nem foganatositják, — kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t.-cz. 7. §-ában előirt pénzbirsággal fognak büntettetni.

Az előirt óvintézkedések foganatositásának ellenőrzése az összes rendőri közegek kötelességét képezi.

Kelt Aradon, 1894. április hó 4-én, a város rendőrkapitányi hivatala, mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Magy. kir. államvasutak.

54790 | 94 szám. 475.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. állámvasutak igazgatóságánál 8 hivatalszolgai állás üresedett meg, melyekkel évi 300 frt fizetés 120 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmaztatásra jogositó hadügyi vagy honvédelmi ministeri igazolványnyal ellátott altisztek ezen állások betöltésénél elsőbbséggel birván, felhivjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultságga birnak s pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat melyben a vasuti szolgálatra képesitő 35 évet meg haladó koron, és ép egészséges testszerkezeten kivül a magyar irás olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá a német nyelv ismerete, ugy szintén a magyar honpolgárság kellőképen igazolandó a következő czim alatt

A magy. kir. államvasutak Igazgatóságának Budapesten VI. kerület Andrássy ut 73. sz. legkésőbb f. 1894. évi junius hó 15-ig terjeszszék be, minthogy az ezen határnapon tul beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest 1894. évi április hó 29-én.

Az igazgatóság.

6027 | 894. sz. 3—3

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége ezennel pályázatot hirdet: világitási és erőátviteli czélokra szolgáló **központi villamos-telepnek** s az ehhez tartozó vezetéki hálózatnak és berendezéseknek Aradvárosában való létesitése és üzemben tartása iránt. — A pályázati ajánlatok 1894. julius 1-ének d. e. 12 órájáig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalához nyujtandók be.

Minden ajánlathoz bánompénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban 5000 (ötezer) forint csatolandó, vagy azok benyujtásával egyidejüleg a város pénztáránál letétbe helyezendő. — A pályázati feltételeket, melyeket minden pályázónak ismernie és el kell fogadnia: a polgármesteri hivatal a hozzá intézett megkeresésre a pályázni kivánóknak kiszolgáltatja, illetőleg postán megküldi.

Aradon, 1894. márczius 24-én.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm. 51 9—o2

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhirré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenkint: 23 évi törlesztésre 8% a melyből tőke törlesztésre esik 2% 26 fél évi törlesztésre 7½%, melyből tőke törlesztésre 1½% fordittatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat külömbözet megtéritése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,
királyi tanácsos polgármester.

231 | 894. g. sz. u. 1—*

HIRDETMÉNY.

A városi szinház-épület déli bérházának 1-ső emeletéa levő 3. sz. jelenleg Simonyi Lajosné urnő által birt és 6 utczai, 1 elő, 1 cselédszobából, konyhából s kettős kamarából álló lakás f. é. **május hó 1-től** kezdve bérbeadó.

A bérbevétel iránt a gazdasági szék elnökénél lehet jelentkezni

Arad, 1894. május 25.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

6922/1894. k. h.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 1892. évi márczius hó 5-én 14837. sz. a. kiadott és a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó körrendelete értelmében ez idén is köztudomásra juttatom, hogy junius hó 1-től augusztus hó 1-ig eső vasárnapokon az alább elősorolt ipari munkák és kereskedelmi üzletek csak d. e. 10 óráig gyakorolhatók, — u. m.:

1. a gépiparnál a sürgős és halaszthatlan javitási munkák;

2. a kisiparnál sürgősen rendelt javitási munkák;

3. a pékiparnál az áru elkészitése és szállitása;

4. a mészáros, hentes és kolbász készitő iparnál az elkészités, elárusitás és szállitás;

5. bank és váltóüzletek;

6. boltok, minden kereskedelmi elárusitó és szolgálat közvetitő üzletek;

7. borkereskedések;

8. cselédszerző üzletek;

9. elárusitó üzletek;

10. fehéritési iparnál;

11. füszer, rövidáru, divat, vas és egyéb kereskedések;

12. vad kereskedések;

13. baromfi kereskedések és minden más hasonló ipari- és kereskedelmi üzletekben az elárusitás és házhoz szállitás;

14. szatócs üzletek;

15. kereskedelmi és ipari irodákban a kereskedelmi és ipari alkalmazottak irodabeli munkája;

Miről az érdekelteket azon hozzáadással értesitem a jelen hirdetmény utján, hogy mindazok ellen, kik az előirt rendelkezéseket be nem tartják, az 1891. évi XIII-ik t. cz. 6. §-a értelmében fog a büntető eljárás folyamatba tétetni.

Kelt Aradon, 1894. évi május hó 28-án, a város rendőrkapitányi hivatala.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Hallatlan olcsó árak

Csodálatos — Csak Takács József Soroksári-utcza 76. — Csak Takács József Soroksári-utcza 76. — Rendkívüli — Csak Takács Józsefnél Soroksári-utcza 76. — Páratlan

Egy schweiczi óragyár leégése folytán tulajdonosa kényszerülve volt az összes árukat potom áron eladni, azok megvétele által azon helyzetben vagyok, addig mig a készlet tart, eddigelé hallatlan olcsó árakban órákat szállitani; ugyanis adok:

26,534	drb	Babi ébresztő órát nickel tokban	4 frt — kr helyett	1·95
14,192	»	ébresztő órát éjjel világitó lappal	6 frt — kr »	3.—
10,653	»	nickel remontoir zsebórát	5 frt 50 kr »	3.25
3,540	»	ezüst » »	9 frt 50 kr »	5.50
7,961	»	» » horgony óra dupla tokkal legujabb szerkezet, a tok kiváló erős	18 frt 50 kr »	8.50
1,943	»	14 karat arany női remontoir óra	30 frt — kr »	15.—
4,750	»	14 » » » » » kettős tokkal	38 frt — kr »	18.50
3,916		irodai fali óra minden 8 nap felhuzó, minden helyzetben jár, nélkülözhetlen	9 frt — kr »	3.80
896	»	inga óra 8 nap felhuzó, 1 mtr. szekrény	16 frt — kr »	8.50
754	»	» » 8 » » 1 » » ütő szerk.	20 frt — kr »	11.—
946	»	» » 8 » » 1.50 szekrény 2 suly, ütő szerk.	30 frt — kr »	16.—

Az órák járása kipróbálva, 3 évi jótállás mellett. Arany és ezüst áruk a m. kir. fémjelző hivatal fémjelével ellátva.

Nem tetsző árú készségesen visszavétetik.

Szállitás az összeg előleges beküldése mellett vagy utánvéttel történik. 10 frton felüli rendelések az összeg előleges beküldésénél francó postán szállittatik. — Postacsomagolás nem számittatik, vasuton csak a láda.

Becses rendelést kérve 513. 1—10.

tisztelettel

Takács József

Budapest, Soroksári u. 76.

Kéretik a czimre figyelni!!!

Csak Takács Józsefnél Bpest, Soroksári-u. 76.

04 | 894. gazd. sz. 568. 1—8

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Tököly-térí 8. sz. ház és görög keleti román egyház elött lévő gynlogjárónak asphalt-burkolattal való ellátása iránt folyó évi **junius hó 11-én d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási-ár 786 frt 88 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10 %-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése elött nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnoknál az árlejtést megelőzöleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi junius hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lőcs Rezső,
aljegyző.

11491 | 894. 567 1—3

Hirdetmény.

Az 1893 | 94. években keletkezett, s még eddig meg nem adózott ipari, kereskedelmi vagy bárminemü más haszonhajtó foglalkozásból eredő a III. oszt. kereseti adó tárgyát képező kereset 1894 | 95. évekre való megadóztatására vonatkozólag szerkesztett III. oszt. kereseti adó kivetési javaslatok azzal tétetnek folyó junius hó 5-én kezdődő 8 napi közszemlére a városi adóügyosztály 2. számu helyiségében, hogy azokat az érdekeltek betekinthetvén, bármely javaslat ellen kifogásaikat a 8 nap leteltével összeülendő adókivetö-bizottság elött élószóval vagy addig irásban is előterjeszthesse.

A foglalkozási a, b, c, sorrendben eszközlendő, adókivetés megkezdésének napja, valamint a naponként tárgyalás alá eső adótárgyak megadóztatási sorrendje szokottan hirlap utján és a városház hirdető táblájára fog közzététetni.

Arad, 1894. junius hó 5.

Arad szab. kir. város tanácsa.

Utazó és kézi kofferek.

Nemez és szalmakalapok. — Czérna és selyemkeztyük harisnyák és nyakkendők.

Kilényi C. és Társa

Arad Andrássy-tér 20. (Aréna épület.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek valamint nagyrabecsült vevőinknek b. figyelmébe ajánlani a

nyári idényre

érkezett nagy választéku divat ujdonságainkat voylok, franczia batisztok, szatinok és delainekben, melyeket

olcsóbban mint bárhol

árusitunk el.

Nemkülönben ajánljuk nagy raktárunkat a legjobb gyártmányu vásznak, chiffonok, damavász, csiuvat és asztalnemüekben.

Midőn az eddig irányunkban tanusitott b. pártfogásért köszönetet mondunk, kérjük ezt a jövőben is föntartani, miért is mint eddig is szolid és pontos kiszolgálást biztositunk

teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa
a „kék golyó"-hoz.

Nap- és esőernyők.

Figyelmeztetés.

Az aradi uj lovassági laktanya istállóiban levő trágya kihordatásának biztositására **hétfőn 1894. junius 11-én d. e. 11 órakor** a cs. és kir. hadmérnökkari igazgatóságnál Aradon (a várban) versenytárgyalás tartatik.

A közelebbi részletek a versenytárgyalás teljes hirdetményében az «Aradi Közlöny« junius hó 128-iki számában olvashatók.

A cs. és kir. hadmérnökkari igazgatóság közigazgatási bizottsága Aradon.

11043 | 894. 548 1—3

Felhivás.

A fegyver és vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. 14. §-a értelmében felhivatik Arad szab. kir város közöhsége, hogy vadászatra nem használandó lőfegyverét a városi adóügyosztálynál legkésőbb ez évi junius 16-ig vadászatra használandó fegyverét a kir. adóhivatalnál legkésőbb julius hó végeig annál inkább bejelentse, mert a kellő időben be nem jelentett lőfegyver tulajdonosai a 42., 43. §-ok értelmében 20 frtig terjedhető birságban fognak elmarasztaltatni.

Arad. 1894. junius 1.

Arad sz. kir. város tanácsa.

848 / 1894. **Székudvar község elöljáróltól.**

Pályázati hirdetmény.

Székudvar község elöljárósága részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint lemondás folytán üresedésbe jött községi szülészői állásnak választás utjáni betöltésére határidőül **folyó évi junius hó 23-ik napjának d. e. 9 órája** Székudvar községházához tüzetik ki.

Pályázni óhajtók felhivatnak, hogy a kellőleg felszerelt kérvényeiket folyó évi junius hó 22-ig Székudvar község elöljáróságához annyival is nyujtsák be, mivel a később érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Évi javadalmazás a községi pénztárból 60 frt s minden szülészi esetnél naponta teljesitett egy heti segédkezésért, az egyesektől 1 frt 50 kr., a teljesen vagyontalanoknál azonban dijmentesen tartozik segédkezni.

Kelt Székudvaron 1894. május hó 30-án.

Varga György, Zsunk Tivadar
jegyző. biró.

500 aranyat

adok annak, a ki

KOTHE-FOGVIZ

egy üvegének — **ára 35 kr.** — elhasználása után fogfájásról panaszkodik vagy szája büzös marad

Kothe-fogpor, kitünő és gyorsan ható fogtisztitó szer. **Egy doboz ára 30 kr.** — Kitünő lágy és kemény **fogkefék 30** és **50 krért ajánltatnak.**

Kothe György János, volt udvari szállitó Baden Bécs mellett.

146. 9—12. **Kapható:**

TÖRÖK JÓZSEF budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS,

„Angyalhoz" czimzett gyógyszertárában,

Aradon, Asztalos Sándor-u. l. sz. a.

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság" könyvnyomdájában.